امام در دیدار ناهیشر سیاگی جنگ: (دشمنان) حساب ملت را اکرده بودند

تمام کشور ما الآن یکپارچه مشغول جنگ و همراهی با قوای مسلح اند

● چرا باید با اینکه یک میلیارد جمعیت مسلمان داریم قدس ما را صهیونیستها ببرند؟ در صفحه ۲۰

اطلاعات

۲۰ صفحه

پنجشنبه ۱۴ اسفندماه ۱۳۵۹ بیست و هفتم ربیع الثانی ۱۴۰۱
پنجم مارس ۱۹۸۱ ـ شماره ۱۶۳۷۶ ـ تکشماره ۱۵ ریال

عراق، مناطق مسکونی جنوب لرستان را بمباران کرد

در صفحات ۲ و ۱۹

هشدار مان باشد اگر ادامه یابد آتش کشور در عراق

نظرخواهی از سردبیران روزنامه های صبح و عصر

در صفحه ۲

رئیس شهربانی جمهوری اسلامی تغییر کرد

در صفحه ۲

اسامی گروهی از کشته شدگان سقوط بهمن در اطلاعات امروز

عملیات تجسس برای یافتن قربانیان سقوط بهمن ادامه دارد

در صفحه ۲

عضای اختصاصی اطلاعات از سقوط بهمن در جاده هراز عکاس: تمیمی پور

دکتر بهشتی:

هر نوع آتش بس تا وقتی یک سرباز عراقی در خاک ماست خیانت است

در صفحه ۲

کلیات لایحه تشکیل احزاب و جمعیتها تصویب شد

در صفحه ۲

اخطار شدید وزارت خارجه ایران به امریکا و اروپای غربی

★ حفظ و حراست خلیج فارس بعهده کشور های این منطقه است. در صفحه ۱۹

۱۴ اسفند سالگرد درگذشت دکتر محمد مصدق

شخصیتها به ۳ سئوال اطلاعات در مورد دکتر مصدق پاسخ میدهند

افرادی که به سئوالات ما پاسخ ندادند.
۱ـ آیت‌الله زنجانی
۲ـ دکتر بهشتی
۳ـ دکتر بنی‌صدر
۴ـ مهندس مبینی

مهدی بازرگان — محمدعبدخدایی — عزت‌الله سحابی — محمد جواد حجتی کرمانی — دکتر کاشانی — گلزاده غفوری

① ★ چه شد که پس از قیام ۳۰ تیر، که تیلور، بنی وحدت‌در رهبری نهضت ملی شمن نفت بود، ارکان این رهبری یعنی دکتر محمد مصدق و آیت‌الله کاشانی رودرروی یکدیگر قرار گرفتند؟

② «کنار مشی مصدق چگونه بوده» است

③ علل شکست مصدق و نقش جناحهای مختلف داخلی و دور و بر او با این مسئله چگونه می‌بینید؟ در صفحات ۸ـ۱۰ و ۱۲

هیأت بررسی جنگ پیشنهاد های خود را تسلیم ایران کرد

● این هیات عصر دیروز تهران را به قصد بغداد ترک کرد

اعضای هیات رسیدگی کننده جنگ تحمیلی عراق علیه ایران دیروز پس از پایان دومین مرحله مذاکرات خود با اعضای شورای عالی دفاع ساعت ۲ و بیست دقیقه بعد از ظهر دیروز وارد باویون جمهوری شدند. و در ساعت ۲ و بیست و دو دقیقه در فرودگاه بمعیت دکتر ابوالحسن بنی‌صدر و عده‌ای از فرماندهان نظامی از گارد احترام سان دیدند.

براساس همین گزارش دریای پلکان هواپیما آقای بنی‌صدر کتابی بنام «انقلابی در ایران» به تالیف خود را امضاء کرده و به آقای سکوتوره، هدیه کردند. آقای سکوتوره، نیز کتابی بنام «الثوره والدین» انقلاب و دین که خود تالیف کرده است، امضاء کرده و به آقای بنی‌صدر اهدا کرد. براساس همین گزارش اعضاء هیات در ساعت ۱۴٫۲۵ بعد از ظهر دیروز داخل هواپیما شدند و هواپیما در ساعت ۱۴ و چهل دقیقه از زمین برخاست.

جلسه فوق‌العاده شورایعالی دفاع

جلسه فوق‌العاده شورایعالی دفاع ساعت هشت و سی دقیقه بامداد دیروز به ریاست دکتر ابوالحسن بنی‌صدر رئیس جمهوری و فرمانده کل قوا تشکیل شد. در این جلسه که با حضور کلیه اعضای شورایعالی دفاع در محل دفتر ریاست جمهوری تشکیل شد، گزارشی که پاسر عرفات شب گذشته در مورد مذاکرات هیات رسیدگی کننده به جنگ تحمیلی عراق علیه ایران تسلیم رئیس جمهوری کشورمان نموده است مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت.

آغاز مذاکرات هیات با شورای عالی دفاع

مذاکرات هیات بررسی جنگ تحمیلی عراق علیه ایران با اعضای شورای عالی دفاع ساعت ۱۰٫۵۵ دقیقه دیروز با تلاوت آیاتی از قرآن مجید در محل ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران آغاز شد.

بقیه در صفحه ۱۹

خسارات عراق از ۱۰ شهریور تا پایان ۵۹/۱۲/۱۳

نوع خسارت	تعداد
هواپیما	۲۲۲ فروند
هلیکوپتر	۳۶ فروند
تانک و نفربر زرهی	۳۳۳۷ دستگاه
موشک انداز	۵۹ دستگاه
انواع خودرو ارتشی	۲۶۹۷ دستگاه
آتشبار سنگین و سبک	۹۷۱ قبضه
ناوچه موشک انداز و زیردریائی	۲۹ فروند
کشتی لاپروس	۲ فروند
کشتی حامل مهمات	۸ فروند
پایگاه‌های نظامی، تاسیسات صنعتی، نفتی و پل	۴۴۰ منطقه

مذاکره غیر مستقیم با عراق

نوشته: صالحی نجف آبادی

در صفحه ۱۸

۳ عضو کانون اسلامی بانک‌ها چرا اخراج شدند

در صفحه ۱۷

در صفحه جهان سیاست امروز

ای خفته سر از بالش غفلت بردار!

مارکسیسم در بن بست اتیوپی

در صفحات ۶ و ۱۶

سخن روز

بدون بودجه مصرفی و بدون تولید داخلی «مصرف هر چه بیشتر» ما را به «وابستگی هر چه بیشتر» خواهد کشاند

★ مادر داخل هم نتوانسته‌ایم «تبلیغ» کنیم. روستا و دولتمردان باید برای مردم تشریح کنند که پیچیدگیهای فنی مسئله گرانی و ملی شدن تجارت خارجی چیست؟ باید همه را آگاه کنند که چرا هر چه هست هزینه است و درآمد نیست؟ اگر این تحلیلها بطور وسیع توسط مسئولین آموزش داده نشود اعتصاب و نارضائی همه جا را فراخواهد گرفت.

گفتیم که اگر به‌جای اینهمه توضیح واضحات، بزرگ کردن خرابیها و کمبودها، فشار و نیرو وارد کردن برافراد و اقشار در سراشیبی رفاه طلبی، و وقت گذرانی برسر دعواها و اختلافها، برنامه‌های تبلیغی و تحلیلی خود در زمینه بررسی و شرح «مشکلات»، «کمبودها»، «ضرورتها»، «اولویتها» و «علل» مشکلات و کمبودها را افزایش دهیم بیشک این توفیق را بدست خواهیم آورد که توقعات و انتظارات را کاهش داده و مردم را برعلل ناتوانیها وضعفها آگاه کنیم.

باید روسا و مسئولین حکومتی که سخنان و تحلیلهایشان بمراتب بیش از مقالات و نوشته‌های جراید و رسانه‌های گروهی جریان ساز است اعم از رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر یا دیگران در سخنرانیها و نوشته‌های خویش برای مردم یادآوری کنند، توضیح دهند و تحلیل کنند که اگر وضع اقتصادی و تولید خرابست ناشی از چیست؟ این واقعیت بزرگ و پس مهم باید بررسی شود، شکافته شود و علی‌الدوام در اذهان عمومی نقش بندد که اتفاقا اگر نگوئیم علت عمده میتوان گفت یکی از علل کاهش تولیدات و باصطلاح رکود فعالیتهای اقتصادی همین حرکت انقلابی و حکومت کنونی روی خط دفع از مستضعفین بوده است، باید برای مردم این واقعیت بزرگ و پیچیده را شکافت که «ملی شدن» کارخانه‌ها و صنایع بزرگ و بانک و بیمه و امثالهم گرچه اقدامی انقلابی، ضروری و بسود منافع و حقوق توده‌های ملت بوده است و باید چنین باشد، اما بهرحال خود مسائل جدید و مشکلات عظیمی نازه‌ای را بارآورده است.

سرمایه‌دارها و صاحبان کارخانه سرمایه‌های خود را یا بصورت ارز بیرون برده‌اند یا بنحوی از دسترس دولت و از مدار فعالیتهای صنعتی و کارخانه‌ای خارج کرده‌اند. مهندسان و متخصصان وابسته به آنان نیز یا گریخته‌اند یا اخراج شده‌اند و یا خود از کار پذیری و قبول مسئولیتهای خطیر و بی‌منفعت کنونی امتناع می‌ورزند. مواد خام، وسائل یدکی و تمام ابزار کار را عالما و عامدا پنهان کرده‌اند یا از بین برده‌اند. سرمایه‌دار ها و صاحبان کارخانه‌ها و وابستگان آنها هرگز نمیتوانند

بقیه در صفحه ۲

درصفحات دیگر میخوانید

★ ایدئولوژی و جهانبینی از استاد مصباح، عرفان اسلامی از استاد روحانی و نگرشی بر ازدواج اسلامی
★ مارکسیسم در بن‌بست اتیوپی، آفریقای جنوبی و پیوند با ناتو
★ ای خفته سر از بالش غفلت بردار! از دکتر ابوترابیان
★ ناصر، تلاشی نافرجام، ثروت مافیا رازی سریه‌مهر
★ زیر آسمان کبود، آینه عقائد و هنر و ادبیات و مطالب دیگر

تلفنهای مستقیم سازمان تولید آگهیهای اطلاعات
۳۱۵۰۸۵
۳۱۱۳۳۶
۳۱۲۲۰۲
۳۱۲۲۰۵
۳۱۲۲۰۸

هر نوع آتش‌بس تاوقتی یک‌سرباز عراقی درخاک ماست، خیانت است

سیمیر دیروز دکتر محمد جواد حجتی وزیر امور خارجه ایران و مقامات عالیرتبه سیاسی و نظامی کشورمان شرکت کرده و به سخنرانی هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی ایران گوش فرا دادند. در این اجتماع رفسنجانی با اشاره به اینکه ایران هیچ تجاوزی به هیچ کشوری نداشته است و از ایران بدون تجاوز به هیچ کشوری حمله نشده است که با دلائل و شواهد و قائع کتبی که آنچه ایران بدست آورده از تجاوز بوده است و از حضور نیروهای بیگانه در ایران سخن گفت و از تلاش ایران برای حل مسالمت آمیز اختلافات با همسایگان و

حجت‌الاسلام محمد یزدی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی

«صدام» یکی از حلقه‌های «توطئه» آمریکاست

یک دختر خردسال ساکن «دبی» اولین جمله فارسی که یاد گرفته «زنده‌باد خمینی» است

کسانی که فکرمی‌کنند از اختلافات جزیی میتوانند علیه اساس حکومت، استفاده کنند، تفکری کاملا غلط است

حجت‌الاسلام محمد یزدی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی در مصاحبه، تحسین نمایندگان آیه‌ای مرجعیتش نسبت به وزیر کابینه را مورد تائید قرار داد و افزود: مردم و نمایندگان آنها از تعیین نشدن وزرای دلخواه‌شان رنج میبرند و میدانند که در یک دولت از آقای رجائی دعوت و از ایشان مشکلات شد که چرا تکلیف نطقی نمیشود و ایشان درکیارگاه نطقی میشود و ایشان درکیارگاه همه ملت ایران شنیدند تصریح کردند که ایشان از دعوت نمایندگان مجلس شورای اسلامی استقبال کردند و گفتند که باید به دلیل کمک کرد برای اینکه این دولت بتواند کشتی بگذارد و همان نهادهائی که مردمی هستند، ولی سنگ بیندازند و نگذارند دولت بتواند راه بیافتد و مسئولین دیگر. ... سنگ را دنبال کردیم و در این‌طرف ملاقاتی که از این سیاست بخارج داشتم. ... با جناب آقای موسوی نخست وزیر و در این جلسه، بازخرمی پیش‌آمد که قرار شد پس از مسافرت بنده شود و نتیجه به تهیه و تنظیم لیست کابینه منجر شود درجائی کمکشود مردم مشکل این نهادها را رفع کنند کجای این دولت از مردم حمایت است.

وی در بخشی دیگر از سخنانش گفت: درشورای انقلاب کنار آمدن اجازه چه می‌کند چند ماه‌از پیروزی انقلاب گذشته جز اعتراض اساسی نداشته‌ایم. ما اساسی که عبارت است از خدماتی که به خانواده‌های شهدا انجام شده، مدرسه‌سازی و مسکن‌سازی و ... پرداخت وام و ... سامان دادن به محرومین

تعیین ۳ وزیر کابینه

حجت‌الاسلام محمد یزدی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی در مورد این مصاحبه، تحسین نمایندگان آیه‌ای مرجعیتش نسبت به وزیر کابینه را مورد تائید قرار داد و افزود: مردم و نمایندگان آنها از تعیین نشدن وزرای دلخواه‌شان رنج میبرند و میدانند که در یک دولت از آقای رجائی دعوت و از ایشان مشکلات شد که چرا تکلیف نطقی نمیشود و ایشان درکیارگاه نطقی میشود و ایشان درکیارگاه همه ملت ایران شنیدند تصریح کردند که ایشان از دعوت نمایندگان مجلس شورای اسلامی استقبال کردند و گفتند که باید به دلیل کمک کرد برای اینکه این دولت بتواند کشتی بگذارد و همان نهادهائی که مردمی هستند، ولی سنگ بیندازند و نگذارند دولت بتواند راه بیافتد و مسئولین دیگر. ... سنگ را دنبال کردیم و در این‌طرف ملاقاتی که از این سیاست بخارج داشتم. ... با جناب آقای موسوی نخست وزیر و در این جلسه، بازخرمی پیش‌آمد که قرار شد پس از مسافرت بنده شود و نتیجه به تهیه و تنظیم لیست کابینه منجر شود درجائی کمکشود مردم مشکل این نهادها را رفع کنند کجای این دولت از مردم حمایت است.

وی در بخشی دیگر از سخنانش گفت: درشورای انقلاب کنار آمدن اجازه چه می‌کند چند ماه‌از پیروزی انقلاب گذشته جز اعتراض اساسی نداشته‌ایم. ما اساسی که عبارت است از خدماتی که به خانواده‌های شهدا انجام شده، مدرسه‌سازی و مسکن‌سازی و ... پرداخت وام و ... سامان دادن به محرومین

طلب فرض امریکا در سنگه این بود که یک جوانب بدهد و بعد مطرح شود که اگر تلفیص از من است برای اعتبارنامه‌ام از من بگیرید و اگر تلفیص از من نیست، پایدان بگوئید. و آنجا به دلیل داشتم، از دعوت آقای بنی‌صدر خودداری کردم، ولی سنگ اندازی‌ها بیشتر شد و طرف، نوع اعتبارنامه‌ام شد که اینها دنبال آنم برگشت بودند و حتی در روزهای اول، راجع به برنامه‌های مجلس همکران و مهم پاسداران و کمیتها، دقیقا خبرگیری میکردند و گزارش میدادند و دنبال این بودند که راهی را باز کنند. ولی بعد از آنکه مسئله تصرف مرکز توطئه امریکا پیش می‌آید و جاسوسان امریکائی زیر نظر قرار میگیرند، امید امریکا قطع میشود و امریکا، توطئه مطلوم و ظالم بودمو ایران همینه مشکلی و امریکا همینه مشکل بود که همینه به حقوق ما تجاوز کرده است. و اقلیتی رابطه و توسل به خارج کشور، یکی از قدمهای مالی این حرکت انقلابی ایران بود و سیاسی قضیه، کابلا طبیعی گذشت. حتی صنعتهایی متوسل شدند که از امریکا بیایند و گفتگو کند ولی امام قاطع و صریح فرمود و کسی نباید بیاید. و از دولت خواسته شد که با امریکا گفتگو کند و ما وقتی در کنفرانس طائف شرکت کرده بودند، حتی به اندازه همه کارهای دیگر، تلفنی حرف میزدند. امریکا همینه دنبال این کردن جنین رابطه‌ای است که وابستگی ایجاد کند.

توطئه های امریکا

نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی در ادامه سخنانش گفت، روشن است که امریکا بعد از هر کشور پیروزی انقلاب ایران خسارت دیده‌است. و این کشور، در روزهای اول امیدوار بود که مجدداً به کشور ما راه پیدا کند و به تدریج و در شکل ناژوای، منافع خویش را تامین کند که این امید، تبدیل به یأس شد، و اساسا برای امریکا مهم نبود که چه کسانی بر مسائل مملکت حاکم باشند، ولی برای امریکا مهم است که ایران خیانت کردمایم، زیرا روز اول پیروزی انقلاب، برای یک دولت نفته ریخته و قدم بقدم تا اینجا آمده و در لیبیه نیز تلاش خود را کرده است. ولی ایران بزرگی دارد که دیگر شعی تجربه‌های گذشته را داشته باشد. جامعه ایران خیلی بیدار است و تا بمرتبه شعیا مستقلند و آقای رجائی و سایرمسئولین خیلی خوب رفتار ایکار را از این باب، راحت خاطر مردم ایران از این باب، راحت شود.

انقلاب ایران، امپریالیسم امریکا را رفته رفته آب می‌کند!

وی در بخش دیگر از سخنانش گفت: در شورای انقلاب کنار آمدن اجازه چه می‌کند چند ماه‌از پیروزی انقلاب گذشته جز اعتراض اساسی نداشته‌ایم. ما اساسی که عبارت است از خدماتی که به خانواده‌های شهدا انجام شده، مدرسه‌سازی و مسکن‌سازی و ... پرداخت وام و ... سامان دادن به محرومین

دولت ایران، امریکا را بیشتر رسوا می‌کند

وی در مورد انعکاس آزادی گروگانهای امریکایی گفت:

در مذاکره با رجال دولتی و جلسات مردمی، این مسئله انعکاس نداشت. ولی در مصاحبه‌های مطلوم‌گاه این موضوع مطرح میشود بیشتر تاکید روی مسئله تاثیر گروگانگیری در روابط ایران بود. که تا کنیم اصولا رابطه میان ایران و امریکا، توطئه مطلوم و ظالم بودمو ایران همینه مشکلی و امریکا همینه مشکل بود که همینه به حقوق ما تجاوز کرده است. و اقلیتی رابطه و توسل به خارج کشور، یکی از قدمهای مالی این حرکت انقلابی ایران بود و سیاسی قضیه، کابلا طبیعی گذشت. حتی صنعتهایی متوسل شدند که از امریکا بیایند و گفتگو کند ولی امام قاطع و صریح فرمود و کسی نباید بیاید. و از دولت خواسته شد که با امریکا گفتگو کند و ما وقتی در کنفرانس طائف شرکت کرده بودند، حتی به اندازه همه کارهای دیگر، تلفنی حرف میزدند. امریکا همینه دنبال این کردن جنین رابطه‌ای است که وابستگی ایجاد کند.

توطئه های امریکا

نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی در ادامه سخنانش گفت، روشن است که امریکا بعد از هر کشور پیروزی انقلاب ایران خسارت دیده‌است. و این کشور، در روزهای اول امیدوار بود که مجدداً به کشور ما راه پیدا کند و به تدریج و در شکل ناژوای، منافع خویش را تامین کند که این امید، تبدیل به یأس شد، و اساسا برای امریکا مهم نبود که چه کسانی بر مسائل مملکت حاکم باشند، ولی برای امریکا مهم است که ایران خیانت کردمایم، زیرا روز اول پیروزی انقلاب، برای یک دولت نفته ریخته و قدم بقدم تا اینجا آمده و در لیبیه نیز تلاش خود را کرده است. ولی ایران بزرگی دارد که دیگر شعی تجربه‌های گذشته را داشته باشد. جامعه ایران خیلی بیدار است و تا بمرتبه شعیا مستقلند و آقای رجائی و سایرمسئولین خیلی خوب رفتار ایکار را از این باب، راحت خاطر مردم ایران از این باب، راحت شود.

رژیم گذشته امکان مبارزه با ما را نداشت

وی در بخش دیگر از سخنانش گفت: در رژیم گذشته امکان مبارزه با ما را نداشت و ما را تا زندان می‌بردند و بعد از آن، ما را به دادگاه نظامی می‌بردند و بعد از آن، ما را تبعید می‌کردند و بعد از آن، ما را به

مذاکره غیر مستقیم بار ژیم عراق

صالحی نجف‌آبادی

کمیسیونهای امور خارجه وقضاییه مجلس شورای اسلامی امروز با ورود رجائی به جنگجویان بعثی عراقی که برای ایران اطلاعیه‌ای صادر کردند کمرشکن را برداشت. نمایندگان مجلس بحث کوچکی که وجهی از حکایت میان مذاکرات نیروهای متجاوز ارتشهای بعثی مستقیم و غیرمستقیم محکوم است را مورد گفتگو قرار دادند. در این مذاکرات نیروهای اسلامی و مردم شریف ایران در مقابل تجاوز ارتش بعث عراق به ایران مورد بررسی قرار گرفت. آقای محمدی عضو کمیسیون امور خارجه مجلس شورای اسلامی اعلام داشت که ایران آنچه را که کمیسیون به مجلس شورای اسلامی گزارش داده است را تصویب کرده است. وی گفت: ما در این مذاکرات به ایران اعلام کردیم که ایران از تمام حقوق خود در مقابل تجاوز ارتش بعث عراق دفاع می‌کند و ما به ایران اعلام کردیم که ما از ابتدای تجاوز ارتش بعث عراق به ایران از ایران حمایت کرده‌ایم. وی گفت: ما در این مذاکرات

اطلاعات
سال پنجاه و چهارم
محل اداره: خیابان ملی
ساختمان اطلاعات
تلفن ۳۱۲۳۲۳
تلگرافی: اطلاعات ـ تهران
تلفن ۳۷۸۱
تقویم اطلاعات
سالمات شرعی
استخراج دکتر ریاضی کرمانی
پنجشنبه چهاردهم اسفند ماه ۱۳۵۹
بیست و هفتم ربیع‌الثانی ۱۴۰۱
پنجم مارس ۱۹۸۱
اذان مغرب . . . ساعت ۱۸ و ۱۵ دقیقه
اذان صبح (فردا) . . . ساعت ۵ و ۴۵ دقیقه
طلوع آفتاب (فردا) . . . ساعت ۷ و ۱۵ دقیقه
ظهر شرعی (فردا) . . . ساعت ۱۲ و ۱۷ دقیقه
اذان مغرب (فردا) . . . ساعت ۱۸ و ۲۳ دقیقه

خط امام از زبان امام

در این موقع که ملت ما و کشور ایران میلا به برقراری عاشی است همه باید کوشش کنند تا کرفارد پارازاد نکنند بلکه کرفارد پارا کم کنند.

باید کوشش کنیم، کار کنیم، که نگویند ایران کشوریست که نمیتواند خودش را اداره کند. بزرگانشان اینها هستند که ریخته اند بجان هم و بالین کرهایشان هم همینطور در حالیکه مملکتشان در معرض خطر است جنگ داخلی راه انداخته اند.

(۵۹/۱۲/۱۲)

سعی کنند دعوا ها زیاد نشود تا همه قلمها بسود جمای و همه زبان ها خنجر . باید زبانها و قلم هاشان را در این موقع علیه دشمن بکار کیرند.

کوتاه از سراسر جهان

تظاهرات ملی‌گرایان، و مسلمانان طلبانه با رسوائی خاتمه یافت

واشنگتن ـ بنقل من کزی خبر ، تظاهراتی که بعلاوه تظاهرات ضد انقلابیون در شیر دفتر قرار بود انجام شود بنحو رسوائی‌آمیزی خاتمه یافت.

بدنبال اعلام دو تظاهرات ضد انقلابیون ، اعضاء و طرفداران نهضت آزادی ایران با اعلام اینکه تظاهراتی بپا نخواهند کرد ، دو تظاهرات ضد انقلابیون دیدند. اما این تظاهرات حتی از اوهیول های خود پیاده نشدند و تنها صدای دعوت یاسید نفر در حالی که عکس های آیتی ... بنابق و پرچم امریکا هر دست داشتند، صدا ، عاق جنبشی امکانپذیر ، مرگ بر آمریکا ، مرگ بر شاه که آیا ... ما ... با طرفداران انقلاب اسلامی ... ما ... شدند.

در مورد این که چرا پلیس از دادن اجازه تظاهرات خودداری نمود ، گفته شد که پلیس که برای تظاهرات ضد انقلابیون ... بود ، بعلت ترس از درگیری ... از دادن اجازه تظاهرات خودداری نمود.

تظاهرات ملی‌گرایان و مسلمانان طلبانه با رسوائی خاتمه یافت

واشنگتن ـ بنقل من کزی خبر ، تظاهراتی که بعلاوه تظاهرات ضد انقلابیون در شیر دفتر قرار بود انجام شود بنحو رسوائی‌آمیزی خاتمه یافت.

بدنبال اعلام دو تظاهرات ضد انقلابیون ، اعضاء و طرفداران نهضت آزادی ایران با اعلام اینکه تظاهراتی بپا نخواهند کرد ، دو تظاهرات ضد انقلابیون دیدند. اما این تظاهرات حتی از اوهیول های خود پیاده نشدند و تنها صدای دعوت یاسید نفر در حالی که عکس های آیتی ... بنابق و پرچم امریکا هر دست داشتند، صدا ، عاق جنبشی امکانپذیر ، مرگ بر آمریکا ، مرگ بر شاه که آیا ... ما ... با طرفداران انقلاب اسلامی ... ما ... شدند.

در مورد این که چرا پلیس از دادن اجازه تظاهرات خودداری نمود ، گفته شد که پلیس که برای تظاهرات ضد انقلابیون ... بود ، بعلت ترس از درگیری ... از دادن اجازه تظاهرات خودداری نمود.

اوضاع بغداد از زبان یك خبرنگار خارجی

فرانکفورت ـ خبرگزاری پارس: یکی از خبرنگاران خارجی که همراه هیات رسیدگی کننده به جنایتهای رژیم طاغوتی عراق بسر میبرد، مسافرت کرده بود دیروز به کنفدراسیون بین المللی کشاورزان فرانکفورت و با خبرنگاران پارس در مورد اوضاع داخلی عراق گفت:

«بیجهت اجازه نزدیك شدن به صدام حسین را نمی‌دادند. برای حداقل دویست نفر محافظ داشت و بسیار خشنه و عصبی بنظر میرسید.وقتی مسافرت میکردم ... ما ... بودند. ... بنظر میرسید ... ما ... بودند. ... بنظر میرسید ... ما ... بودند. ... بنظر میرسید

باید دید در هر مقطعی کار انقلابی چیست؟

علی گلزاد غفوری (نماینده مجلس شورای اسلامی)

چون این کار درحکم قضاوتی است که احتیاج به روشن شدن بسیاری ازمسائل دارد ناقاصی بتواند حکم کند. متاسفانه بسیاری مطالب هست که دانستن آنها راه قضاوت عادلانه را روشن می کند ولی کاملا درمستری همه قرار نگرفته است و لذا هرکسی ممکن است دراین مورد سکوت بکند یا بخواهد قضاوت کند، ازباب مثال یکی نگر با گروه و جمعیتی سکن است مصدق را دراوج عظمت ببرد و دیگری تاحد نسبت قصور، فراوان وتقصیر و شاید هم حتی تا ۱۷ ازاینها پیش برود درمورد افای کاشانی هم سکن است باز درحد ان ۷ قطب مسائلی دراذهان مطرح باشد مثل اینکه درابطه باعمین سوال شما ممکن است چنین قضاوت هایی صورت گیرد که از وجود ایشان دران شرایط حساس سود استفاده شد. درهمان برنگاهی که مردم برای مبارزه با دشمن احتیاج به وحدت کامل داشتند ایجاد ان اختلافهارا یکی ازجهات بسیار تاریک تاریخ ماميدانند و سئوال انگیز و جد بسا آنهام زاد. همچنانکه ممکن است عده ای هم ایشان را بحد قداست بالا ببرند (که درحال حاضر مافصد دارد شدن به این بحث و نظایر ان را نداریم) و باید تذکر داد که متاسفانه هنوز هستند کسانی که رفتن این نوع سئوال هابا بحث ها پیشی می اید فورا موضع گیری و پشداوری میکنند یا برای توجیه کردن و نوبسندگان این قبیل بررسی ها عجولانه موضع تعیین میکنند. بدون اینکه صلاحیت رسیدگی به این نوع امور را داشته باشند که البته بعقیده است در این نوع مسائل و سایر مسائل اجتماعی ظرفیت بیشتری کسب و قدرت

شنیدن مطالب طرف مقابل بیشتر و دورازهرنوع تعصب وحق کشی برخوردی بی طرف ومنصفانه ای با این ثروة امر ور شود. لذامن باز هم تکرار می کنم که فعلا تبیین این چهره هارا تاانجا که اگاهی دارم بعنوان شخص سکوت میگذارم، ولی انچه به بهره گیری ازاین امر مربوط است باکمال اختصار مورد بحث قرار میدهم.

بطورکلی درتاریخ ملت ها (وازجمله ملت مادرطول تاریخ گذشته نه چندان دورش) مقاطع بسیار حساس پیش امده که تاهمدوش توانسته است درمسیر تاریخ مثل تغییرات اساسی، بنیادی وبنیانی ایجاد نماید. درکشور خود ماهز با از این نوع مقاطع داشته ایم که ازجمله این مقاطع ایجاد روابط این کشور با دیگر کشورها قرون اخیر و اثار سیاسی و اقتصادی واجتماعی ان است.

از حدودیک قرن پیش به این طرف مسائله دست پابی به ارزی جدید سرخش یعنی نفت درذیها مطرح شد وکشورمانیز مورد نظر استعمارگران قرار گرفت.

رهنماطورکه گفتم یکی از مقاطع حساس تاریخ ما طرح مسائله مشروطیت ووقایع صدر مشروطیت بود که میتوانسیم بعنوان تاریخ اساسی پیداکنیم واسکان یک تحول اساسی بوجود اید اما متاسفانه به علل گوناگون این ملت قرباني، چه اختلافات وچه هوسهاپیدا کرد و سایر مسائل اجتماعی ظرفیت بیشتری کسب و قدرت جون عیان حال باید مقطعی که در ان قرار داشت مورد توجه قرار بدهیم. و خدماتی را که میتوانست در ان شرایط با ان امکانات انجام بدهد باید در نظر گرفت ما سالهاست درحال انقلاب بدنبال پیدا کردن راه نجات خویش است. باید دید در هر مقطعی که ان انقلاب بی بوده است و چیست؟ الان شاید شنود گفت تمام کارهای افای مصدق خوب بوده یا بد. یا گفت تمام کارهای افای کاشانی، خوب بود یا بد

مصدق پس از ۳ سال زندان به ده احمدآباد (نزدیک قزوین) تبعید شد، و تا هنگام مرگ در سال ۱۳۴۵ در تنهائی و انزوا بسر برد در حالیکه بسیاری از یاران و دوستان وفاداری قدیمی اش او را به فراموشی سپرده بودند.

یکی از مسائل کلی که مطرح است این است که ما چه کاری میکردیم و یا در کابینه های انگلیسی سابق ویا زیرپوشش آن چه کاری میکردیم. مرتکب کارهای درباره شناخت چهره هائی شده که درطول این ۹۰،۳۰ سال اخیر گم و پیش چوراهی ها ایستاده یا احیانا برصحنگی عالی بحضور مصنوعی در عرضی به آنان پی بردن قرمان تاریخ گفتر و داده اند و سپس ایا واقعا به پرسشگیهایی داشته و نشاده بود که نوع خدمای بوده اند نگاهی کلی به مساله می کنیم. این مقاطر درهمین اینکه حساس ولازم هستند نیازمند بررسی بیشتر و تحقیق عمیق تر است که باید درمقابل پرانتز بگریم گذ. بطور کلی تاریخ و خصوصا درتاریخ ما، متاسفانه مشروطیت، مجالسی که بعنوان شورا پس از مشروطیت تشکیل شد توسانائی که درطول این سالها وجود داشته ایم مردم درابطه باستقلال درون مرزی و برون مرزی بوده است برای نوع مردم غلبه میکند است. یکی ازاین مسائل مساله رابطه بین آقایان مصدق وکاشانی است که مورد سئوال قسامت و کسی جلوگر که مردم اقدامات افرادرا ایشان ضبط قطعا نه ترو ی وخطاهای درصدر مشروطیت و نیز رفای سیاسی انها که غالبا دران زمان بسرمد همزده و داهلفلنده بهمراه اقاب خود داشتند است. اینها هنوز از مسائل مهم تاریخ این کشور است که بگمان من اسناد و دست نزدیک های این دوران باید توجه خیاتی علاقمند و مورازفر نوع تعقیب مورد بررسی و بحث فراخیار مردم قرار گیرد.

درزمان ماهم می توان گفت دهها مساله مهم و غیر راضح وجود دارد که درابتدای امر ایشان شنیع و جلفیه و فاقعه های موسی هوست و بی فایده واحساس مسئولیت هم میکنند که این امانات تاریخی است و بی فایده و بدون هیچ و بعضی بررسی کنند. درتاریخ فسنی دیگر ازمواقع بعد از مشروطیت که میگرد انرا وحدت تبدیل به اختلاف کنند باید تاکید کم یکی ازعوامل عدم رنگاه داشتن مردم از راقعیات بود. صیغه مردم به چهره هائی اعتماد کرده اند که خود این چهره ها احیانا بواسطه صفت فروزی و نفسانی ونیز صفات قهرمانی، با بواسطه قدرت ونفوذ رنقلید مدعی مرئی ونمایری بست اندر کاران صحنه سیاست بین المللی یا به جهت اشتباهات و بی تقاضات و یا نقلید عالی هایی که اگر خود بود بعضی چهره ها ازمردم عادی را می گفتند که ما بطور کلی ازعوامل قدرت بخش و تضاد قابل توجه کردند و چه تشبیه و قرارهایی را داشته بعد تاجایی با ایاد اورد است

قیام سی تیر تبلور عینی وحدت در رهبری نهضت ملی شدن نفت

مهندس عزت الله سحابی
نماینده
مجلس شورای اسلامی

- نهضت ملی شدن نفت بیش از آنکه بعد اقتصادی داشته باشد وجه سیاسی ورهائی بخش داشت.
- مصدق پس از سی تیر از سیاست لیبرالی وحدت ملی و نرمش و آزاد گزاردن معاندان نهضت عدول کرده، به سیاست دموکراسی رهبری شده (لایحه اختیارات) روی آورد.
- بطورکلی نهضت ملی ایران و رهبری دکتر مصدق، یک اقدام تاریخی و رهائی بخش بود، ولی در مجموع صنعتهای سازماندهی و نظامی و عدم قاطعیت ها و کم توجهی به بافت سنتی جامعه ایران و نقش روحانیت نیز داشت.

دکتر مصدق در منزل آیت الله کاشانی. این دو رهبر در سایه وحدت توانستند نهضت ملی شدن نفت را به پیروزی رسانند.

نهضت ملی شدن نفت از طرازاول مهای مهم تاریخ ایران است، ولی نه فقط از «پهلوانه ترین طرازاول» نیست، بل، از روشن ترین و حماسه‌ای ترین قرازها نیز هست. و خوشبختانه بعنوان چندان نیست که مدارک و اسناد کتبی و شخصی از این رفته یا مفشوش شده باشند. نهضت ملی شدن نفت بیش از آنکه بعد اقتصادی داشته باشد، وجه سیاسی و رهائی بخش داشت. بعداز جنگ جهانی دوم، برای اولین بار ملتی پنجه در پنجه قدارترین و کهنه کارترین قدرت استعماری روز می انداخت. نیروها و عناصر وابسته به بلوک شرق و غرب برای پوشاندن اشتباهات و خیانت های خود را از اعتبار انداختن این نهضت تاریخی سعی وافر داشته و دارند که چیش را به رقابت امپریالیسم جدید و تازه نفس آمریکا با امپریالیستهای کهنه اروپائی نسبت دهند، درحالیکه خود امپریالیسم آمریکا رقبی در سال اول، یا تظاهر به مصالحات یا تمام قوا سعی در محدود کردن آن و محکوم ساختن عمل خلع ید داشت (رای آمریکا در شورای امنیت و دادگاه لاهه) و در سال دوم از ۲۵ تیر ببعد رسما واره جنگ و توطئه و تحریک در براندازی آن شد، و سرانجام در ۲۸ مرداد با کودتای خائنانه نظامی خود آثرا سرنگون ساخت خیلی بهتر و بیشتر از این «تحلیل گرانه دلسوز و وابسته از حقیقت و ماهیت آن باقی بود.

حماسه انگلیزی این نهضت از آن جهت بود که پس از جنگ جهانی دوم، نخستین نهضت رهائی بخش بود که انگورار راه انداز جنبش های ملی گردن و انقلابات ملی در مصر، الجزایر و در سراسر جهان سوم گردید. و این معنا را مرحوم جمال عبدالناصر و رهبران جبهه آزادی بخش ملی الجزایر متذکر شده اند. تمام مواضع و عضایتی که در نهضت ملی شدن نفت از طرف دولت ملی ایران برخوری دکتر مصدق و حمایت (اولیه) مرحوم کاشانی اتخاذ گردید، طبقا قابل بحث و مطاع و نقد است. بدیهی است که حرکات سیاسی رهبران هیچ نهضتی نمیتواند خالی از نقص و اشتباه باشد. آنچه برای ما مسلم و تعیین کننده قضاوت است، کل نهضت، و کلیت رهبری آن و موقع و منزلت تاریخی این جنبش و رهبری آن است. اشتباهات و احتمالا گناهان اخلاقی اشخاص و رهبران باید مورد عبرت ما باشند و از آنها اجتناب کنیم و نهایتا در پیشگاه عدل الهی است که آنها مورد محاسبه و قضاوت قرار می گیرند ولی کسانی که خود آلوده به هزاران گناه و جرم و خیانت فردی و اجتماعی و تاریخی هستند حق ندارند گناه کوچک فردی یا شخصی رهبران بزرگ را وسیله برای گریبین نهضت و کاهش منزلت تاریخی آنها بنمایند.

عده‌ای میخواهند شکست ناشی از کودتای ۲۸ مرداد را که محصول دخالت مستقیم آمریکا و خیانت عوامل داخلی بود، بعنوان شکست تاریخی مصدق ونهضت ملی معرفی کنند درحالیکه اگر چنین باشد بایستی تمام شکستهای موقت را که از ناحیه جباران تاریخ و مستکبران عالم براهل حق و قیامهای حق طلبانه وارد شده است، شکست جبهه حق و پیروزی باطل بنامیم. براستی آیه ۱۳۵ از سوره آل عمران که در مقدمه آمده است و آیات بعدی آن بسیار آموزنده و هشیار کننده است، ما با شرح و تقدیر تاریخ نهضت ملی و احوال و حقایق رهبران آنست که بخوبی میتوانیم نمونه های مکذبین و صادقین تاریخ را در «نهضت های ضداستعماری و ضد استعماری» مشاهده کنیم و از آن عبرت بگیریم.

۱ـ قیام سی تیر به حقیقت تبلور عینی وحدت در رهبری بود و از رهگذر وحدتی که در صفوف ملت ایجاد کرد شور و اشتیاق به پایداری از نهضت در مردم زنده بود. اما امپریالیسم کهنه کار انگلیس و تازه نفس آمریکائی با همه آبادی و آمکاناتشان و دست نشاندگان داخلی که رسوا شده ها و شکست خورده های ۳۰ تیر بودند نقطه قوت اصلی را در این وحدت یافتند و باتمام قوا به اخلال درآن کوشیدند. نقش افراد در اینجا بسیار مهم است. پاسخ سئوال دوم مطلب را روشن تر خواهد کرد.

۲ـ سیاست و خط مشی دکتر مصدق بعداز ۳۰ تیر تغییر بنیادی نمود؛

۱ـ عدول از سیاست لیبرالی وحدت ملی و نرمش و آزادگزاردن معاندان نهضت و روی آوردن به سوی سیاست، دمکراسی رهبری شده (لایحه اختیارات)، خارج کردن عناصر مذبذب و بی ایمان نسبت به مبارزه ضد انگلیسی و تکیه روی عناصر رادیکال تر. درسال اول، مصدق ونهضت خیلی اسیر پارلمانتاریسم فاسد ازمان بود.

۲ـ گشادن جبهه نبرد خارجی به داخل و درگیری باعوامل و پایگاههای استعمار انگلیس در داخل جامعه، در سال اول تحت این عنوان در مبارزه ضداستعماری همه اقشار ملت سهیم و شریکند، بهره مالکانه و تاسیس سازمان بیمه های اجتماعی کارگران و قانون بیمه کارگران که تا امروز از مترقی ترین خواص بیمه و کار جهان است، تهیه مقدمات بیمه های اجتماعی عمومی.

۶ـ اقدام به برنامه ای کردن اقتصاد کشور و طرح ابتکاری بی نظیر (اقتصاد بدون نفت) بعنوان مبنای اقتصادی رهائی از وابستگی ها، بنیان گزاری صنعت ملی، کاهش فاحش واردات و افزایش بی سابقه صادرات وسیع امکانات صادراتی و فعالیت های اقتصادی بطوریکه در پایان سال ۳۱ برای نخستین بارارزش واردات و صادرات کشور تعادل پیداکرد، بطور کلی قشرهای خورده پا و متوسط راحت تر زندگی کردند و تجار بزرگ و پیمانکاران و فئودالهایه تنگناورا رضایتی و توطئه افتادند. با همه مشکلات ناشی از محاصره اقتصادی، تورم در اقلام اساسی زندگی مردم بسیار کم و ناچیز بود.

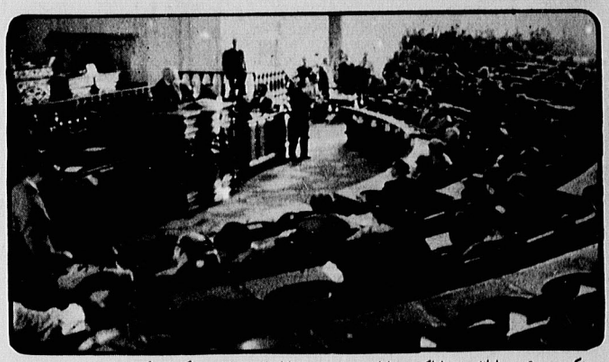

دکتر مصدق و یارانش در فراکسیون اقلیت مجلس در مقابل لایحه الحاقی گس ـ گلشائیان بسختی مقاومت کردند.

کابینه خود را از عناصر قدیمی و اشراف و.... خالی نگذاشت ولی پس از ۳۰ تیر این سیاست تغییر کرد و عناصر ضد ملی قدیمی بیشتر تحت نظر قرار گرفتند و تصفیه شدند.

۳ـ بستن دست شاه و درباریان و وادار کردن شاه به (سلطنت نه حکومت) و اخراج اشرف و قطع درآمدهای نامشروع او و همه درباریان.

۴ـ تصفیه و پاکسازی ارتش از عناصر فاسد و قزاق و وابسته به دربار یا مقامات خارجی.

۵ـ رو آوردن و اقدام جدی در جهت بهبود زندگی توده واقعی مردم، کشاورزان و زحمتکشان شهری از طریق قانون ۲۰ درصد

✱ طبیعی بود که این سیاستها نمیتوانست بی عکس العمل و مخالفت وتوطئه بماند تمام عناصر طبقه حاکمه سنتی بکار افتادند تا در وحدت مصدق ـ کاشانی و حمایت روحانیت از نهضت و ازمصدق اخلال کنند. مخالفان اولیه عبارت بودند از:

اشراف و درباریان و فئودالها ـ افسران بازنشسته و محدود شده ارتش، عوامل قدیمی فراماسونری، پیمانکاران و تجاربزرگ، این عناصر کوشیدند تا از افراد ورهبران جبهه ملی، هرکه را که ممکنست از مصدق جداکنند. اولین جداشدگان ناکثین، ابوالحسن حائری زاده و آقای دکتر بقائی بودند.

عناصرفوق به انواع تحریک و حادثه آفرینی و جلوگیری از پخش مطالب و توطئه علیه مصدق و کاشانی و تاسیس سازمان بیمه های اجتماعی کارگران و قانون بیمه کارگران که تا امروز از مترقی ترین خواص بیمه و کار جهان است، تهیه مقدمات بیمه های اجتماعی عمومی.

۶ـ اقدام به برنامه ای کردن اقتصاد کشور و طرح ابتکاری بی نظیر (اقتصاد بدون نفت) بعنوان مبنای اقتصادی رهائی از وابستگی ها، بنیان گزاری صنعت ملی، کاهش فاحش واردات و افزایش بی سابقه صادرات وسیع امکانات صادراتی و فعالیت های اقتصادی بطوریکه در پایان سال ۳۱ برای نخستین بارارزش واردات و صادرات کشور تعادل پیداکرد، بطور کلی قشرهای خورده پا و متوسط راحت تر زندگی کردند و تجار بزرگ و پیمانکاران و فئودالهایه تنگناورا رضایتی و توطئه افتادند. با همه مشکلات ناشی از محاصره اقتصادی، تورم در اقلام اساسی زندگی مردم بسیار کم و ناچیز بود.

۳ـ عدول از سیاست لیبرالی وحدت ملی و نرمش و آزادگزاردن معاندان نهضت و روی آوردن به سوی سیاست، دمکراسی رهبری شده (لایحه اختیارات)، خارج کردن عناصر مذبذب و بی ایمان نسبت به مبارزه ضد انگلیسی و تکیه روی عناصر رادیکال تر. درسال اول، مصدق ونهضت خیلی اسیر پارلمانتاریسم فاسد ازمان بود.

۲ـ گشادن جبهه نبرد خارجی به داخل و درگیری باعوامل و پایگاههای استعمار انگلیس در داخل جامعه، در سال اول تحت این عنوان در مبارزه ضداستعماری همه اقشار ملت سهیم و شریکند،

بسم الله الرحمن الرحیم ـ ریشه اختلافات آیت الله کاشانی و دکتر مصدق را بعد از ۳۰ تیر باید در نحوه تفکر و خط فکری آنان جستجو کنیم. دوگانگی تفکر کاشانی و مصدق در زمینه های مختلف بیانگر برخورد ۲ جریان سیاسی با یکدیگرند منتهی این اختلافات تا قبل از سی تیر که مرحله نفی استعمار انگلیس بود بروز نکرد لیکن بعد از آن و در مرحله اجرای احکام و قوانین اختلافات تبلور عینی یافت که ریشه آنرا می توانیم چنین خلاصه کنیم.

الف ـ اختلاف آیت الله کاشانی و دکتر مصدق برسر مبارزه مکتبی.

مصدق با وجود مسلمان بودن به مکتب رهائی بخش اسلام به عنوان یک مکتب حاکم عابد اعمال فردی و اجتماعی نمی نگریست و طبعا در جهت انطباق قوانین اجتماعی با معیارهای اسلامی تلاش نمی نمود. مصدق در تفکر بیشترین بهارا به ملیت میداد و اسلام برای او در درجات بعدی قرار داشت. جامعه ایده آل مصدق یک حکومت اسلامی نبود بلکه بیشتر در چهار چوب دمکراسی غربی آینده جامعه را آرزویی می نمود و بیشتر ایجاد فردی اسلام را مد نظر داشت و در یک جمله مبارزات سیاسی او زائیده مکتب اسلام نبود. متقابلا آیت الله کاشانی می کوشید تا حرکت سیاسی خود را برمعیارهای مکتبی اسلامی منطبق کند. هرچند که دربرخی موارد چنین نگره ولی در بیشتر موارد روی اسلام و قوانین اسلامی تکیه می نمود. اساس بسیاری از اختلافات آیت الله کاشانی و دکتر مصدق در این نگته است مصدق علی گرا بود و در چهار چوب قواعد سیاسی و روابط بین المللی بدون درنظر گرفتن معیارهای اسلامی حرکت میکرد و کاشانی برای انطباق قوانین با اسلام تکیه داشت. برای روشن شدن موضوع به یک نمونه اشاره می کنیم بعنوان مثال کاشانی اصرار داشت که تولید و فروش مشروبات الکلی در ایران متوقف شود چون خلاف شرع است. مصدق در جواب استدلال میکرد که سالیانه مبالغ هنگفتی از طریق عالیات به مشروبات الکلی نمایند خزانه خالی دولت میشود و مادام که منبع جدیدی برای تامین درآمد مزبور یافت نشده است باید از این درآمد نامشروع استفاده کرد نمونه بعدی بیگونگی برخورد با حزب خائن توده بود و بسیاری دیگر از این موارد.

ب ـ تلاش مصدق جهت کنار گذاردن روحانیت از صحنه سیاست.

از آنجا که مصدق چهره‌ای سیاسی مذهبی است نه مذهبی ـ سیاسی ـ طبعا اسلام برای او در درجه دوم اهمیت قرار میگرفت و نهایتا با روحانیت که خواستار اجرای کامل دستورات اسلام و انطباق قوانین بامکتب بود در تعارض قرار می گرفت. مصدق بعد

سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی:

خط مشی رفرمیستی مصدق یکی از عوامل موفقیت کودتای ۲۸ مرداد بود

- اشکال عمده خط مشی مصدق ان بود که می خواست با همان سیستم شاهنشاهی و با همان عناصر وابسته، به استقلال و آزادی دست یابد.
- مصدق در تفکر بیشترین بهارا به ملیت می داد و اسلام برای او در درجات بعدی قرار داشت.
- تکیه بیش از حد او به استفاده از تضاد ابرقدرتها زمینه پیروزی کودتای ۲۸ مرداد بود.

از ۳۰ تیر ۱۳۳۱ که هم فرمانده کل قوا شده بودند و هم توانسته بود اختیارات تام از مجلس بگیرد بدلیل همان تعارض فکری در جهت شعار جدائی دین از سیاست حرکت نمود و صریحا از مداخله روحانیت در امور سیاسی اظهار نارضایتی کرد و بسیاری از همکاران وی نیز در دامن زدن به این شعار و تحقق آن اقدام نمودند.

ج ـ تجمع عناصر نا صالح بدور آیت الله کاشانی

یکی از ضعف های آیت الله کاشانی پذیرش عناصر ناصالح و بعضا مغرض مانند شمس قناد آبادی یقانی... بدور خود بود آین عناصر در دامن زدن به اختلافات و علنی کردن و عمیق ترساختن آن تلاش میکردند استفاده کاشانی از این عناصر یکی از برخوردهای غیر مکتبی او میباشد.

د ـ عدم روحیه انقلابی در مصدق

آیت الله کاشانی پس از ۳۰ تیر انتظار اقدامات قاطع تر و انقلابی تر از مصدق داشت. او طی نامه‌ای به مصدق به انتصابات جدید ارتش اعتراض کرده و از مصدق میخواهد حال که بجای رای اعتماد جمال امامی (رئیس مجلس آن وقت) بقدرت قیام مردم مستظهر است دست به اصلاحات اسلامی و سریع بزند ولی مصدق در پاسخ نامه مزبور طی نامه‌ای در ۶ مرداد ۱۳۳۱ اعتراض آیت الله کاشانی را رد کرده بالحن زننده‌ای بوی پاسخ میدهد.

«... بعرض میرساند مرقومه محترمه شریف وصول ارزانی داد نمی دانم در انتخاب اقای سرلشکر وثوق و یا آقای دکتر اخوی که دبون حقوق برای خدمتگزاری حاضر شده اند و همچنین آقای نصرت الله امینی که از فعالترین اعضای نخست وزیری هستند حضرتعالی چه عیب و نقصی مشاهده فرموده اید که مرد اعتراض واقع شده اند بنده.

صراحتا عرض میکنم که تا کنون در امور اصلاحی عملی نشده و اوضاع سابق تغییر ننموده است و چنانچه بخواهند اصلاحاتی بشود باید از مداخله در امور مدنی خودداری فرمایند خلاصه اینکه هیچ گونه اصلاحاتی ممکن نیست مگر اینکه متصدی «مطلقا» درکار خود آزاد باشد. اگر با این رویه موافقند بنده هم افتخار خدمتگزاری را خواهم داشت والا چرا حضرتعالی از شهر خارج شوند و اجازه فرمایند بنده از مداخله در امور خود داری کنم.»

آیت الله کاشانی پس از ۳۰ تیر انتظار اقدامات قاطع تر و انقلابی تر از مصدق داشت. او طی نامه‌ای به مصدق به انتصابات جدید ارتش اعتراض کرده و از مصدق میخواهد حال که بجای رای اعتماد جمال امامی (رئیس مجلس آن وقت) بقدرت قیام مردم مستظهر است دست به اصلاحات اسلامی و سریع بزند ولی مصدق در پاسخ نامه مزبور طی نامه‌ای در ۶ مرداد ۱۳۳۱ اعتراض آیت الله کاشانی را رد کرده بالحن زننده‌ای بوی پاسخ میدهد.

«... بعرض میرساند مرقومه محترمه شریف وصول ارزانی داد نمی دانم در انتخاب اقای سرلشکر وثوق و یا آقای دکتر اخوی که دبون حقوق برای خدمتگزاری حاضر شده اند و همچنین آقای نصرت الله امینی که از فعالترین اعضای نخست وزیری هستند حضرتعالی چه عیب و نقصی مشاهده فرموده اید که مرد اعتراض واقع شده اند بنده.

صراحتا عرض میکنم که تا کنون در امور اصلاحی عملی نشده و اوضاع سابق تغییر ننموده است و چنانچه بخواهند اصلاحاتی بشود باید از مداخله در امور مدنی خودداری فرمایند خلاصه اینکه هیچ گونه اصلاحاتی ممکن نیست مگر اینکه متصدی «مطلقا» درکار خود آزاد باشد. اگر با این رویه موافقند بنده هم افتخار خدمتگزاری را خواهم داشت والا چرا حضرتعالی از شهر خارج شوند و اجازه فرمایند بنده از مداخله در امور خود داری کنم.»

در این جا چند نکته قابل تذکر است: عناصری نظیر سرلشکر وثوق کسانی بودند که دستشان به خون ملت در همان روزهای خونین ۳۰ تیر آغشته بود. سرلشکر وثوق فرمانده ژاندارمری قوام السلطنه بود که کفن پوشان کرمانشاه و همدان و قزوین را در کاروانسرا سنگی که قصد رساندن خود به تهران را جهت مقابله با دولت قوام را داشتند به گلوله بسته بود این فرد بایستی در این زمان محاکمه شده و به سزای اعمالش می رسید ولی برعکس معاون وزارت جنگی شده بود که مصدق وزارت آنرا داشت. سایر عناصری را نیز که ایت الله کاشانی به انتصاب آنها از سوی مصدق اعتراض داشت کم و بیش از این قبیلند. از جمله عوامل اختلاف همچنانکه در جواب نامه نیز مشهود است تکروی و عدم مشورت مصدق و خواهان «آزادی مطلق» در تصمیم گیریهایش میباشد و به این ترتیب همان تزجدایی دین از سیاست را در مورد آیت‌الله کاشانی بکار میبرد. طبعا وقتی آیت‌الله کاشانی چنین برخوردهائی راازسوی مصدق شاهد نموده بنابه وظیفه شرعی در مقابل او قرارمیگرفت. ازاینجاست که روز بروز اختلافات بیشتر شد و بانحریک دشمنان اسلام از چپ و راست که اطراف مصدق را نیز محاصره کرده بودند این اختلافات وروددرویی روز بروز شدیدتر میشد.

سئوال ۲

در درجه دوم خط مشی سیاسی خود برلیبرالیسم تکیه داشت و درجهت نفی کامل نظام فاسد شاهنشاهی حرکت پیمکرد. مبارزات اوجنبه رفرمیستی داشته باوجود امکاناتی پس از سی تیر که در اختیار گرفته بود هیچگاه در جهت براندازی نظام منحط پهلوی و ایجاد نهادهای مستقل ازرژیم وابسته عمل ننمود. براین اساس میبینیم که وزرای اولین کابینه مصدق کسانی هستند که تقریبا همه

بقیه در صفحه ۱۲

متفقد وقت «متاسفانه مرحوم کاشانی نیز نامه‌ای در حمایت از شاه و عدم مصلحت ترک کشور از طرف شاه، به مجلس نوشته ورنجیدن عناصر مسلمان ووطن دوست و مبارز از ایشان و منزوی شدن ایشان و احاطه بیشتر بوسیله مخالفین و معاندین نهضت.

۷ـ تصفیه مجدد ارتش، دزدیده شدن و کشتن رئیس شهربانی مقتدر و کاردان مصدق، از طرف سازمان مخفی «افسران شاهدوست» برای تضعیف مصدق و از بین بردن یک پایگاه انتظامی و اطلاعاتی دولت مصدق، متاسفانه آقای دکتر بقائی بااین سازمان افسران شاهدوست همکاری و احتمالا رهبری داشت.

۸ـ پس از ترور رئیس شهربانی و کشف عواملی از شبکه گسترده «افسران شاهدوسته» و روشن شدن رابطه سرلشکر بازنشسته زاهدی با این شبکه دولت درصدد دستگیری او برمی آید. ولی او به مجلس مراجعه و مرحوم کاشانی بعنوان ریاست مجلس با تحصن او موافقت می کند و از آن پس مجلس و زاهدی محل و مرکز توطئه و ارتباطات پنهانی شد.

۹ـ هرقدرصف دشمنان نهضت و جنبش قشردرتر و توطئه ها بیشتر میشد، صف درونی جبهه ملی و رقابت ها و گروه گرائی ها و کشمکش برسرانشقال پست ها بیشتر میشد. مجلات و روزنامه های وابسته به جبهه ملی و افراد و گروههای مربوطه نسبت به وکلا و رهبران سابق جبهه به ویژه مرحوم کاشانی شدت می گرفت و پرشکاف و تفرقه دامن می زد.

۱۰ـ کوششهای هیئت ۸ نفره منتخب مجلس، که چند نفر از روحانیون مجلس درآن عضویت داشتند، بدلیل درگیریهای لفظی و تبلیغاتی بین وابستگان جبهه ملی و طرفداران مرحوم کاشانی، و مقاومت ها و سرسختی های دوطرف به ثمرنرسید.

۱۱ـ لایحه بودجه سال ۱۳۳۲ که نخستین بودجه غیروابسته بنفت و شاید یگانه بودجه منطبق برسیاست استقلال اقتصادی بود چند ماه درمجلس ماند و کارهای جاری و برنامه های دولت را فلج کرد. جداشدگان از صف جبهه ملی دراین توصیف نقش اول را داشتند، و مالیات برمسکرات الکلی را بهانه کرده و کل بودجه را نگه داشته بودند. جالب آنکه شخص آقای دکتر بقائی که خود از معتادین بالکل بودند، درمورد این امر پیشقدمی و سلسله جنبانی می کردند.

۱۲ـ عدم قاطعیت و نرمش دکتر مصدق با معاندین و دشمنان اصلی نهضت و حزب توده، تعلل ایشان درمحاکمه و مجازات متهمین کودتای ۹ اسفند و قاتلین زنبی شهربانی و خودداری ایشان از تشکیل «گارد ملی» علیرغم پیشنهاد و امر بسیاری از یاران وفادار و مومنین به نهضت و بعکس سرسختی با مخالفین جدید جدا شده از جبهه ملی.

۱۳ـ رفراندوم و انحلال مجلس هفدهم. مجلس هفدهم درسال ۳۲ کاملا و از هرجهت به مرکزی برای ترمز و توطئه علیه نهضت و کارشکنی علیه دولت ملی تجدیدشده بود. وجود آن مضرتر از عدمش بود. دکتر مصدق با رفراندوم ابتکاری و انقلابی خود این مجلس را منحل کرد. ولی این عمل اگر با قاطعیت درامور نظامی و گارد ملی همراه می بود میتوانست ثمربخش باشد و لذا بهره برداری کافی از این عمل نگردید.

۱۴ـ اقدامات مستقیم حزب توده و بزرگنمائی های آن از جانب عوامل دربار. همچنین مراجعات مکرربه قم و مشهد سبب شد که روحانیت بطور رکلی و مراجع بطور خاص بتدریج متقاعد شدند که ادامه حکومت مصدق مرادف است با روی کار آمدن کمونیستها و لذا حمایت خود را از دولت نهضت ملی قطع و بعضا به تبلیغ علیه و کوبیدن آن پرداختند و بدین ترتیب دولت از آن حمایت مردمی که درسی تیرسال قبل داشت بتدریج محروم شد.

۱۵ـ حرکت این روندها، زد و بندهای دربار و افسران بازنشسته که پوشش علنی و سازمان افسران شاهدوست بود با سازمان جاسوسی سیا و ماموریت ارشدیرزاهدی از طرف آن سازمان برای اداره داخلی کودتا درجریان بود.

با کمال تاسف، سران جدا شده از جبهه ملی، اگر درمتن این توطئه ها نبودند، دست آخر از آن مطلع و از عملیات و کودتای روز ۲۸ استقبال کردند. و پس از اشغال ایستگاه رادیو و تخریب خانه دکتر مصدق و دستگیری اووزورایش از رادیو اعلامیه تبریک دادند و درخیابانها به تظاهر و هیاهگی با اوباش کودتاچی پرداختند.

۱۶ـ ما نمی گوئیم «دکتر مصدق خالی از هرگونه عیب و مصون از هرخطا بود، او هم بشری بود و طبعا درمعرض خطا، میگفت من از آنهمه ضربه ها که از یاران دیرین جبهه ملی و جدا شده از آن دراواخر سال ۳۱ و اوایل سال ۳۲ به دولت و نهضت زدند، دکتر مصدق درسازش و کنار آمدن با آنها برسرسختی نشان داده باشد. ولی آیا همه امور احتمالی، عمل آن مخالفین را درهمکاری با توطئه کودتا و حمایت از زاهدی سرسپرده و خودفروخته، توجیه می نماید؟

۱۷ـ بطور کلی نهضت ملی ایران و رهبری دکتر مصدق، یک اقدام تاریخی و رهائی‌بخش بود، نوآوری ها و ابتکارات غرورآفرین زیادی (اقتصاد بدون نفت و خروج از اقتصاد تک محصولی، پایه گزاری صنایع ملی، گرایش بسوی دمکراسی رهبری شده بجای اسارت درمام پارلمانتاریسم غربی) داشت ولی درمجموع ضعفهای سازمان دهی و نظامی و عدم قاطعیت ها و کم توجهی به بافت سنتی جامعه ایران و نقش روحانیت نیز داشت. که از جانب نهضت ها و جنبش های رهائی بخش دیگر ملتها جبران و جنبش رهائی‌بخش بسوی قیام و انقلابات مسلحانه گرایش یافت.

۱۸ـ درکنار همه این عوامل داخلی، محاصره ایران توسط تمام دول غرب، و هماهنگی دولت شوروی با غرب درکوبیدن و تنها گزاردن نهضت ملی ایران و عدم همکاری و کمک حتی یکی از کشورهای جهان سوم امروز و بطور کلی تنها و غریب بودن نهضت ملی ایران درجهان آنروز.